

Utrata prawa do zasiłku chorobowego – za jaki okres?

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. W przypadku, gdy zajdzie któraś z przesłanek utraty prawa do zasiłku, a ubezpieczony jest niezdolny do pracy przez dłuższy okres objęty kilkoma zwolnieniami lekarskimi, ZUS często wydaje decyzje pozbawiające prawa do zasiłku za cały okres zasiłkowy (objęty kilkoma zwolnieniami lekarskimi), tymczasem jest to sprzeczne z literalnym brzmieniem ww. przepisu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Stanowisko, iż utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczyć może tylko okresu objętego zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej lub inne działanie ubezpieczonego sprzeczne z celem zwolnienia, a nie całego okresu zasiłkowego objętego kilkoma zwolnieniami lekarskimi, potwierdza linia orzecznicza Sądu Najwyższego zaprezentowana w kilku orzeczeniach.

W wyroku z dnia 25 lutego 2008 r. (I UK 249/07) Sąd Najwyższy wskazał, iż przepis art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej ma charakter wyjątkowy (sankcyjny) i użytego w nim zwrotu "za cały czas zwolnienia", nie można interpretować rozszerzająco. Według tego przepisu utrata prawa do zasiłku dotyczy "całego okresu tego zwolnienia", a nie całego okresu zasiłkowego. "Cały okres tego zwolnienia" to "okres zwolnienia od pracy" lub "okres orzeczonej niezdolności do pracy". Oznacza to, że utrata prawa do zasiłku nie dotyczy całego okresu zasiłkowego (wszystkich okresów nieprzerwanej niezdolności do pracy), lecz całego okresu zwolnienia od pracy (orzeczonej niezdolności do pracy). Okres zwolnienia od pracy (orzeczonej niezdolności do pracy) to okres, na który ubezpieczony uzyskał zwolnienie (zaświadczenie) lekarskie. Wynika to z art. 17 ust. 2 ustawy, który wyraźnie stanowi o "zaświadczeniu lekarskim", a nadto z zasad orzekania o niezdolności do pracy. Kontrola prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy z powodu choroby polega bowiem na ustaleniu, czy ubezpieczony w okresie orzeczonej niezdolności do pracy nie wykonuje pracy zarobkowej lub czy nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego od pracy w sposób niezgodny z jego celem. Prowadzi to do wniosku, że zwrot "cały okres zwolnienia" (od pracy) użyty w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej należy rozumieć jako okres czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby wynikający z zaświadczenia lekarskiego (zwolnienia lekarskiego). Konkludując swe rozważania Sąd Najwyższy stwierdził więc, że w sytuacji, gdy ubezpieczony przebywa na zwolnieniach lekarskich (legitymuje się czasową niezdolnością do pracy zarobkowej) na podstawie wydanych przez uprawnionego lekarza kilku zaświadczeń lekarskich, dotyczących kolejno następujących po sobie okresów, to każdy z tych okresów (wskazany w poszczególnych zaświadczeniach lekarskich) podlega odrębnej ocenie z punktu widzenia utraty prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy natomiast tylko tego z okresów objętych zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej lub wykorzystanie zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, a nie całego okresu zasiłkowego (z kilku następujących po sobie zwolnień lekarskich).

Ww. interpretacja art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej została także przyjęta w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2017 r. (II UK 205/17) oraz w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r. (III UZP 15/15), w której Sąd Najwyższy potwierdził, iż konstrukcja utraty prawa do zasiłku chorobowego z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej przybrała postać normy szczególnej, zatem zgodnie z dyrektywą *exceptiones non sunt excendendae* nie może być interpretowana rozszerzająco.

Reasumując, **przepis art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej stanowi o utracie prawa do zasiłku za okres tego (!) zwolnienia. Utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczyć powinna więc tylko tego z okresów objętych zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej lub wykorzystanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, a nie całego okresu zasiłkowego (z kilku następujących po sobie zwolnień lekarskich).**

radca prawny Miłosz Hady